

מחלת אגן תורשתית בכלבים Canine Hip Dysplasia

תאור מקרה

רה, רועה גרמני גמני בן שבע, סובל מכאבי אגן בילטרליים המוחרפים בקור, עם רגישות מוגברת בצד ימין. בפגישתי הראשונה עם רה, ניתן היה להבחין בצליעה קשה ברגל ימין אחורית, קצב הליכה איטי, חוסר יכולת להרים את הרגל וקושי בהתכופות לעשיית צרכיו. בנוסף הוא סבל מתת משקל, יציאות רכות, עור יבש ומתקלף עד כדי פצעים גדולים, חשיפה לקרציות ופרעושים והתנהגות אפאתית כלפי הסביבה. הלשון הייתה מאד חיוורת, מעט תפוחה ורטובה.

אבחנה:

- חולשה מולדת של הכליות האופיינית לגזע רועה גרמני.
- חולשה נרכשת של הכליות והטחול עקב תנאי חיים קשים.
- תזונה לא מתאימה העלולה להחליש את ה-Qi, לפגוע בייצור הדם, ליצור ליחה ולאפשר חדירת פתוגנים חיצוניים.
- גיל המתקדם מהווה אטיולוגיה אפשרית נוספת להחלשות Yin הכליות.
- הפגיעה בדם גררה פגיעה ב-Shen.

טיפול:

נקודות הדיקור נבחרו בהתאם למפורט מעלה תוך התחשבות במצבו של הכלב, גילו המבוגר ותשישותו הרבה.

לתמיכה בייצור ה-Qi והדם, חימום והנעת נוזלים נבחרו שתי הנקודות:

GV4 (Ming Men) - לחיצוק Yang הכליות ותנועת הנוזלים על-ידי חיזוק ה-Yuan Qi, משפיעה על חיזוק Yin הכליות ומשמרת את התמציות.

St36 (Zu San Li) - מחזקת ייצור Qi בשלושת המחממים ומאן תומכת בייצור ה-Wei Qi, וה-Yang Qi. בעקיפין, בשל תמיכתה העקיפה בטחול, בכליות ובריאות תומכת בתהליך העיכול. ננקודות מקומיות נבחרו שתי נקודות המטפלות גם ב-Bi Syndrom:

GB30 (Huan Tiao) - מחזקת את הגב התחתון, בעלת השפעה על מפרקי האגן, מסלקת חסימה מהמרידיאן בפתולוגית Bi Syndrom, מחזקת ומרגיעה את הגידים והרצועות באזור ומבצעת טרנספורמציה של לחות מקומית.

GB29 (Ju Liao) - מחזקת את הגב התחתון, משפיעה על אזור האגן, מרגיעה את הגידים והרצועות באגן ומסלקת רוח ולכן טובה לסילוק חסימות מהאגן בפתולוגית Bi Syndrom.

בנוסף, חימום האזור באמצעות אמבט מים חמים או כריות חמום יעזור בהקלה על הכאבים ועל תנועת המפרק בשל סיוע החום בהנעת ה-Qi התקוע וחימום הקור הפנימי שמתלווה ל-Bone Bi.

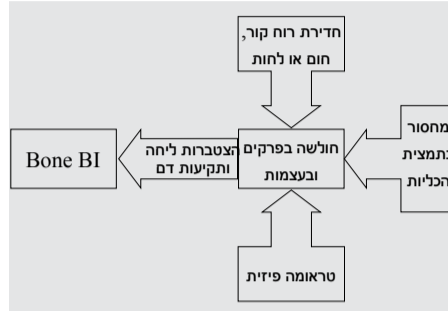
בטיפולים הראשונים רה היה חסר שקט במהלך הטיפול, אך לאחר מספר טיפולים למדתי שעם מעט מזון כלבים מהבית והרבה חטיפים בריאים למואל, ניתן לרצות אותו והוא נתן לי לטפל בו ואף שכב בשקט עד לסיום הטיפול.

הטיפולים התרחשו בתדירות של פעמיים בשבוע, במשך חמישה שבועות. לאחר ארבעה טיפולים בעיית העור שלו נפתרה והוא אף החל לעלות במשקל. בערך בתקופה זו הוא גם נעשה שמח לקראתי וחברותי לכולם. מצב האגן השתפר מאוד לאורך הטיפולים, כאשר בשבוע האחרון רה הלך בקצב מהיר יותר באופן משמעותי, צלע פחות, הרים את הרגל בכדי להטיל את מימיו ביתר קלות ואף הצליח לעלות ולרדת במדרגות כמעט ללא מאמץ.

לטיפול של רה יש סוף טוב, אישה מקסימה עם גינה ענקית אימצה אותו. שם הוא יזכה לימי עדנה עם מרחב לטייל, אוכל טוב, מיטה חמה ורכה והחשוב ביותר, אהבה.

במהלך תקופת הטיפולים שארכה כחודש וחצי, רה זכה לטיולים רבים יותר מבעבר וניזון מאוכל איכותי יותר. אני לא יכולה לקבוע בוודאות אילו מהגורמים שיפרו את מצבו, אך לדעתי כולם יחד, בתוספת הרבה ליטופים, חום ואהבה, תרמו לחיזוק הגוף והנפש.

לסיכום, הטיפולים אמנם שיפרו את איכות חייו אך לא תיקנו את הבעיה המכאנית של האגן ועל כן יש להמשיך ולחזק אותו.

בעצמות ובפרקים. הדם וה-Qi החסומים מובילים להיווצרות ליחה במפרק ולתחושת הכאב. לרוב התהליך מתרחש עקב חולשת Yang הכליות.

טיפול:

טיפול בסיבדרום זה מכוון להקלה בכאב על ידי: שחרור הסטגנציה, הנעת דם, הוצאת הרוח מהשרירים, חימום הקור הפנימי וייבוש הלחות. איזון הכלב יעשה בהתאם לאבחון הסיני המסורתי בתוספת נקודות מקומיות באזור האגן.

המלצות לטיפול ושימור²

ישנן מספר דרכים נוספות בהן ניתן להקל על הכלב ולעזור לו. למשקל הכלב ישנה השפעה גדולה על רמת הכאב, ככל שהכלב שוקל יותר כך גדל העומס על המפרק ולכן תזונה נכונה ופעילות גופנית חשובים מאוד. מומלצת הליכה סדירה עד ריצה קצובה על מנת לבנות בהדרגתיות סבולת לב-ריאה אך יש לנקוט משנה זהירות ולפעול בהתאם לרמת הכאב על מנת להימנע מהחמרת המצב. בנוסף, אפשר להיעזר בסוגי טיפולים נוספים כגון כירופרקטיקה הידרותרפיה או שחייה בים.

מקורות מידע

- Schwartz Cheryl M. (1996) *Four Paws Five Directions. A Guide to Chinese Medicine for Cats and Dogs*, Celestial Arts.
- Handicapped Pets, Apr. 2011, <http://www.handicappedpets.com/Articles/dm/tips.htm>.
- NCBI National Center for Biotechnology Information, Apr. 2011, <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1851017>.
- Science Daily: News & Articles in Science, Health, Environment & Technology, Apr. 2011, <http://www.sciencedaily.com/releases/2009/06/090626084633.htm>.
- Veterinary Records - Journal of the British Veterinary Association, Apr. 2011, <http://veterinaryrecord.bmj.com/content/149/15/452.abstract>.
- רשימות אישיות, מור מוסיבזון.

הערות

- 1 דוגמא למחקר ניתן למצוא באתרים: Sciencedaily - Veterinaryrecord, NCBI מקורות מידע.
- 2 מתוך האתר [handicappedpets](http://handicappedpets.com). ראה מקורות מידע.

Canine Hip Dysplasia ברפואה המערבית

Canine Hip Dysplasia הינה מחלת אגן תורשתית בכלבים בה צמיחה פתולוגית במפרק הירך גורמת לרפיון וחוסר יציבות באגן אשר מובילים לתנועה מוגברת של הירך. מצב זה, אם לא יטופל לאורך זמן, יוביל בסופו של דבר לדלקת פרקים כרונית. מחלה התפתחותית זו נפוצה יותר בקרב גזעי כלבים גדולים. כלבים הסובלים ממנה יסבלו מסימפטומים שונים החל מכאבים קלים ועד לנכות וחוסר יכולת לנוע. לרוב תהיה המחלה ניכרת ברמות שונות של צליעה או דנדוד אגן בהליכה, המפצה על הכאב במפרק. כלבים הסובלים ממצב זה, ברוב המקרים, יפגינו קושי בעליה במדרגות, התרוממות איטית ממצב שכיבה, צליעה כואבת המחמירה לאחר פעילות גופנית ואף עשויים להפגין שינויים התנהגותיים ואישיותיים עקב הכאב התמידי אותו הם חווים.

טיפול:

ישנם מספר סוגי ניתוחים לא פולשניים בעלי סיכון נמוך ואף טיפול מניעתי שנמצאו יעילים בטיפול בכלבים צעירים. עם זאת, ברוב המקרים חוסר מודעות וחוסר תשומת לב לשינויים קלים במצב הכלב בגיל צעיר, מביאים להתדרדרות במצב האגן אשר זוכה להתייחסות רק כאשר הכלב מבוגר וסובל מדלקת כרונית באגן. לכלב במצב זה רוב הוטרנירים ימליצו על ניתוח החלפת מפרק הירך. מדובר בניתוח מסובך ובעל סיכון ועלות גבוהים. אם הניתוח עובר בהצלחה, נדרשים בעלי הכלב להמשיך טיפול מסור וקפדני, מאחר ויש להגביל את תנועת הכלב עד כדי אי מובילות למשך חודשיים-שלושה. וטרנירים מסוימים אולי אף ימליצו על תרופות מסוג NSAID ו/או סטרואידים על-מנת להפחית את הפעילות הדלקתית.

Canine Hip Dysplasia ברפואה הסינית

כיום יותר ויותר בעלי כלבים פונים לרפואה משלימה עבור חיות הבית שלהם. מחקרים רבים מצאו שטיפול באקופונקטורה מועיל לכלבים החולים במחלת האגן התורשתית. כמו בכל טיפול, ככל שמקדימים לאבחן את הבעיה, כך הטיפול באמצעות הדיקור יעיל יותר. לרוב, הסימפטומים שילוו מחלה זו הינם: קושי לקום וללכת, קור בגב התחתון, צואה רכה, לשון חיוורת ודופק חלש ועמוק. ממכלול הסימפטומים עולה כי מדובר בפתולוגית Bi.

אטיולוגיה

ישנם מספר גורמים אפשריים לפתולוגיה זו. כמפורט בתרשים: חדירת רוח מלווה בגורם פתוגני חיצוני, טראומה פיזית ו/או מחסור בתמצית הכליות עשויים לגרום לחולשה

טל יעקבי - סטודנטית לרפואה משלימה לבעלי חיים במכללת וינגייט, תחת ניהולו של דוקטור שגיב בן יקיר סטודנטית לתואר שני בסטטיסטיקה וחקר ביצועים ב'אינברסיטת תל אביב', ועובדת במחלקה פיננסית בחברת היי-טק.